

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Mária királyné halála.

Lapunk előző számában hirt adtunk a szomorú eseményről, hogy Öfelsége Mária királyné meghalt. A Felséges Asszony hosszabb idő óta májbetegségben szenvedett és baja ellen több külföldi kórházban keresett gyógyulást. Legutóbb egy németországi orvostanár kezelte, de a kezelésnek nem mutatkozott eredménye. Mária királyné elhatározta, visszatér az országba. Sajnos, az utazás fáradalmait szervezete nem bírta ki, súlyos vérzés keletkezett és ezért utközben Cernautiban a királyné és kísérete 12 órás pihenőt tartottak. Innen Sinaia-ba szállították a Felséges Asszonyt. Sajnos azonban, hiábavaló volt az orvosok minden tudása, Mária királyné meghalt.

Mária királyné halála gyászba borította Románia népét, a kormány azonnal részvét-táviratot intézett Öfelsége II. Károly királyhoz. A távirat a következő szöveget tartalmazta:

„Mély fájdalommal állunk a koporsó előtt, melyben dicsőséges édesanyja nyugszik. S mint csekély enyhítést a mély fájdalomban, nyújtjuk át Felségednek tiszteletteljes részvétünk kifejezését.“

Mária királyné halála után azonnal megtették a temetési előkészületeket. A Sinaia-i Peleş-kastélyban ravatalozták fel. A ravatal körül ezredének tisztjei állottak diszörséget. A Peleş-kastélyban felállított ravatal előtt a gyászoló polgárok ezrei vonultak el, hogy utolsó bucsut vegyenek a szeretett királynétól.

Sinaia-ból a királyi koporsót Bucuresti-be szállították és a közönség több napig vonulhatott el a ravatal előtt.

Mária királyné temetése az ország általános részvéte mellett 24-én, vasárnap, történt meg Curtea de Argesben a román királyi család temetkezésének helyén.

Mária királyné kiváló uralkodói erényekkel volt megáldva. Az ország életének minden megnyilatkozásában részt vett. A világháború idején önfeláldozó ápolónői munkát is végzett. A háború után tevékenyen kivette részét Románia ujjaépítéséből és életének utolsó pillanataig érdeklődött a közügyek iránt. Mária királyné élete teljesen összeforrott Románia történetével és így 63 éves korában bekövetkezett halála méltán borította gyászba az ország népét.

Nemcsak mint uralkodónő volt nagy az elhunyt királyné. Irodalmi munkássága az ország határain túl is a legnagyobb elismerésre talált. Nagyon szerette a természetet és a román tájakról művészi leírásai jelentek meg. A természet iránti rajongó szeretete olyan nagy volt, hogy végrendeletileg megható intézkedést tett a szive pihenőhelyére vonatkozólag. Ugy rendelkezett, hogy szívét a Fekete-tenger partján lévő balcici kastélyába helyezték el márványurnában. Itt fog pihenni a nagy királyné szive, aki népének igazi édesanyja volt, s akit őszintén gyászol egy ország népe.

A királyné nyaralója.

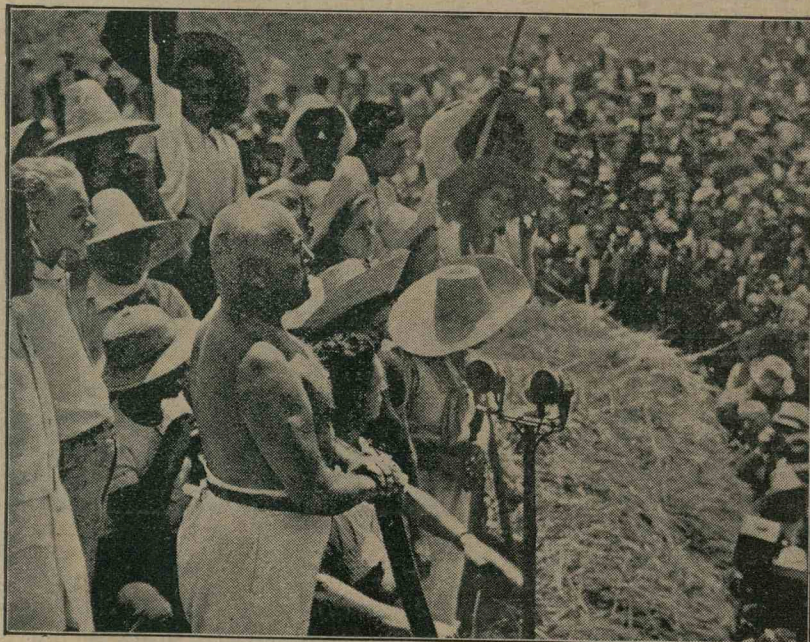
A Fekete-tenger partján, a gyönyörű és enyhe éghajlatú Balcic-i öböl mellett fekszik az elhunyt Mária királyné nyaralója. A virágokkal és kösziklákkal diszitett kerten kristályvizű patak folyik át, helyenként szép víz-eséseket alkotva. A török mecset formájú kastélyból gyönyörű kilátás nyílik a tengerre és a partvidék ezüstfehér szikláira. Fehéren ragyogó mészkő sziklái miatt „Ezüst Part”-nak nevezik a Fekete-tenger partvidékének ezt a szakaszát.

Mária királyné minden évben hosszabb időt töltött mesés szépségű kastélyában.

Balcic. Kilátás a tengerre Mária királyné kertjéből.

Massolini csépel.

A Róma közelében levő Pontini mocsarak helyére Mussolini gyönyörű szántóföldeket varázsolt. Idén a cséplést Áprilia faluban maga Mussolini kezdte meg. A cséplőgép tetejéről beszédet intézett a néphez. Beszédében kijelentette, hogy hamisak a külföldi hírek, amelyek arról szólnak, hogy Olaszországnak idén nagyon rossz a termése és éhség fenyegeti a népet. Mussolini kijelentette, hogy az olasz nép kenyérrel való ellátása biztosítva van.

Külföldi látogatások.

Az elmúlt héten a világ közérdeklődésének az előterében az *angol királyi párnak* franciaországi és *Imrédy* magyar miniszterelnöknek az olaszországi utazása állott. Ezek a külföldi utazások a világbéke megerősítését s a háborus szellem kiküszöbölését szolgálják. Az egész világ riadtan figyelte azokat a sötét fellegeket, amelyek Európa ege fölött gyülekeztek. Mindazok, akik a világbéke fentartásáért felelősek, igyekeznek megmozdulni, hogy a háboru veszélyét elhárítsák. Amint ma már megállapítható, az angol királyi pár utazása nemcsak a francia-angol barátság megszilárdítását, hanem a világbéke ügyét is szolgálta.

Az *angol királyi párt* Franciaországban minden képzeletet felülmuló diszes fogadtatásban részesítették. A Bois de Bologne-i állomáson, midőn az angol királyi pár vonata beszaladt, tizenháromezer postagalambot bocsátottak a magasba, ezzel is mintegy jelképezni akarván azt, hogy az angol és a francia nemzet barátságának a megszilárdítása a béke ügyének a szolgálatában áll. A királyi párt Lebrun köztársasági elnök és a kormány tagjai fogadták, de fogadta az egész francia nép, amely a Párisba bevonuló előkelő vendégeket éljenzéssel és szokatlan nagy ünneppéggel fogadta. A nagy és meleg fogadtatásnak egyik legjellemzőbb tünete, hogy az összes francia lapok pártállásra való tekintet nélkül üdvözölték az angol királyi pár látogatását, sőt még a kommunista lapok is örömujjongásban törtek ki. Mindez azért fontos, mert a francia lapok nagy része köztársasági, vagy kommunista s alig van olyan lap, amely királypárti.

Különösen nagy ünnepek voltak Versaillesben, ahol ugyancsak Lebrun köztársasági elnök fogadta az angol királyi párt. Százegy ágyulövés dördült el s azután a két államfő megtekintette a nagyszabású katonai díszfelvonulást, amely másfélóráig tartott. A díszszemle után a két államfő a versaillesi kastélyba ment, ahol a kastély tükörtermében kétszázhatvan terítékes diszebédet szolgáltak fel. A felszolgáló személyzet XVI. Lajos korabeli ruhába volt öltözve és a királyi asztalnál arany evőeszközöket és arany evőkész-

letet használtak. Mialatt a királyi látogatás külső és feledhetetlen szépségű ünnepei pompáztak, az alatt a kulisszák mögött az államférfiak az európai béke fonalát szövögették. Ezeken a tanácskozásokon és bizalmas ebédeken Halifaxon, Daladier és Bonneten kívül Herriot és Chautemps is résztvettek. Kiszivárgott hírek szerint előbb négyhatalmi egyezményt akartak összekovácsolni, de ez nem sikerült. Annyi azonban bizonyos, hogy a Németországgal való kapcsolatokat, az Olaszországhoz való viszonyt, a csehszlovák és spanyol-kérdést tárgyalták meg. A nagyjelentőségű tanácskozásokon az államférfiak Prágának a tárgyalások meggyorsítását ajánlották és olyan vélemény alakult ki, hogy nemsokára a francia-olasz megbeszélések is újból megkezdődnek. Egy bizonyos: Anglia és Franciaország a királylátogatás pompájában ismét egymásra talált s a régi barátság megerősödéséből bizonyára olyan tervek és elgondolások születnek meg, amelyek az európai béke megszilárdításának kitűnő szolgálatot fognak tenni.

* * *

Nagy érdeklődéssel kísérte az európai közvélemény *Imrédy* magyar miniszterelnöknek és *Kánya* Kálmán külügyminiszternek a római látogatását is. A kiadott hivatalos közlemények megállapítják, hogy ezek a megbeszélések is szívélyes szellemben folytak le. A magyar államférfiakat a római állomáson maga Mussolini és a kormány tagjai fogadták s az olasz nép mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel üdvözölte őket. Habár a római látogatásról, amelyet valószínűleg Mussolini Budapesten fog visszaadni, csak szűkszavú jelentéseket adtak ki, annyi mégis megállapítható, hogy alaposan megvizsgálták Olaszországnak és Magyarországnak egymással és más országokkal, különösen a Dunamedence államaival való kapcsolatait és ezeken a tárgyalásokon megállapították a felfogásaik teljes azonosságát. A kiadott közlemény megállapítja, hogy Olaszország és Magyarország közötti egyetértés a béke és igazság eszméi felé törekszik, amihez a csatlakozás nyitva áll minden ország részére. Kétségtelen, hogy Mussolini a világhatalmi törekvéseinél a jö-

**A palesztinai bombamerény-
letek mérlege.** Palesztinában két
hét alatt harmincöt bomba-
merénylet történt. A bomba-
merényletek és különböző za-
vargások következtében het-
venhét ember halt meg és két-
száznegyvenhét ember sebe-
sült meg.

Nemzetközi faluértekezlet. A
Népszövetség gazdasági osztá-
lyának igazgatója Romániába
érkezett és vezető férfiakkal
tárgyalást folytatott, hogy Ro-
mánia vegyen részt azon az ér-
tekezleten, amely az összes eu-
rópai államok bevonásával a
falú életének kérdéseivel fog
foglalkozni. Stoppani igazgató
a kormány több tagjával foly-
tatott beható tárgyalásokat.

**Német ifjak látogatása Jugo-
szláviában.** A német ifjuság ve-
zetői látogatást tettek Jugoszlá-
viában. Az ifjuság első vezető-
jét Pál, kormányzó herceg ma-
gas rendjellel tüntette ki.

**Hollandia és a háborus ve-
szély.** Coliin, holland minisz-
terelnök kijelentette, hogy há-
borus veszély esetén Hollandia
félmillió katonát tud fegyverbe
szólítani. Ezenkívül végveszély
esetén az ország nagy részét
vizzel tudják elárasztani.

**Hodzsa tárgyalt a Magyar
Párt kiküldöttjeivel.** Hodzsa
csehszlovák miniszterelnök fo-
gadta az egyesült Magyar Párt
vezetőit és velük egy óránál
tovább tartó eszmecsere-t foly-
tatott. A tárgyalás alkalmával

készülő kisebbségi törvény-
javaslat egyes részleteit beszél-
ték meg. Hodzsa miniszterel-
nök kilátásba helyezte, hogy a
jövő hét elején a nyelvtörvény-
javaslat, az önkormányzati ter-
vezet és a nemzetiségi törvény
szövege véglegesen elkészül. A
megbeszélés alkalmával a ma-
gyarság képviselői részletesen

előadták Hodzsának a magyar-
ság tényleges sérelmeit.

**Mussolini meglátogatja a len-
gyel köztársasági elnököt.** Mus-
solini Ciano külügyminiszter
kíséretében meglátogatja az
Olaszországban üdülő Moscicki
lengyel köztársasági elnököt. A
látogatás magánjellegű lesz,
azonban politikai körökben
annak nagy jelentőséget tulaj-
donítanak.

**Győzelmesen haladnak előre
Franco tábornok csapatai.** A
spanyol nemzeti csapatok az
egész arcvonalon heves táma-
dást indítottak a köztársasági
csapatok ellen. A spanyol nem-
zetiek az arcvonal egy szak-
szán benyomultak Valencia tar-
tományba. Más hadszíntereken
is sikereket értek el Franco
katonái. A nemzeti csapatok
tüzérsége megint megkezdte
Madrid bombázását. Ötszáz
gránát lövés érte Madridot.
Valencia kikötőjében a nemze-
ziek bombái megrongáltak egy
angol hajót.

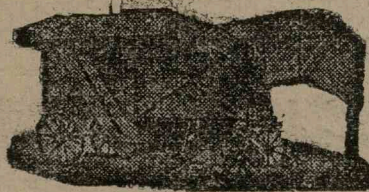
A spanyol nemzeti csapatok
győzelme következtében a köz-
társaságiak helyzete tovább
rosszabbodott. Barcelonában a
köztársasági kormány már a
15—16 éves fiukat is fegyver-
szolgálatra kötelezi. A köztár-
sasági csapatok helyzete egyéb-

ként is rossz, mert nincsenek
megfelelő tisztjeik. A legtöbb
tiszt kényszerből maradt a köz-
társaságiak szolgálatában. Így
természetes dolog, hogy a köz-
társasági hadsereg nem fejthet
ki olyan hatásos működést,
mint az olyan hadsereg, amely-
ben lelkesedéssel harcolnak.
Nagyban emeli a nemzeti csa-
patok harci készségét, hogy
jól el vannak látva hadiszerek-
kel és gépi járművekkel. Se-
villában a nemzeti kormány
nagy gépgyára és gépjavitó mű-
helye van, amely naponta tíz új
harci kocsit tud kijavítani vagy
gyártani.

**Nem történt újabb esemény
Csehszlovákiában.** A prágai
kormány még mindég nem hoz-
ta nyilvánosságra a kisebbségi
kormányjavaslat szövegét. Né-
met részről közölték, hogy a
tárgyalás lassu menete nagy
esalódást keltett. Hír szerint
Anglia is kifejezte óhaját,
hogy mielőbb hozzák nyilván-
osságra a javaslatot.

**Elnapolták a bolgár parla-
mentet.** A bolgár parlament
üléseit királyi kéziratral bere-
kesztették. Hír szerint Boris ki-
rály hatékonyabb munkát ki-
ván a kormánytól és ezért há-
rom-négy szakembert fog a
kormányba kinevezni.

M. Á. V. (Magyar Állami Gépgyár, Budapest)

M. Á. V. kalapácsos daráló- és
zuzógépek. A legolcsóbb árakban
és kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók a romániai vezérképvisel-
etnél:

gyártmányú önbeállós golyócsap-
ágyas acélkeretű cseplőgépek, meg-
hosszabbított kivitel kéttengelyű
lengőládás szalmarázó rendszer, for-
ditható dobkosár, magasnyomású
kenés, legnagyobb teljesítmény. Szűk
udvarokon és nagyobb emelkedése-
ken könnyen szállítható, leggazda-
ságosabb üzem M. Á. V. szabadal-
beszerelhető öhercseplő-készülék.
Hanomag Diesel traktorok.

„Industria-Economia”
„Kereskedelmi és Ipari Rt.
Timișoara, IV. Brătianu 34 sz.

mely egyik legjobb fogyasztója az ország termékeinek és hivatalosan nem támogatják az elszakadási mozgalmat, amely Schlesswiegben még ma is kísért, de a dán nép még nem mondott le erről az értékes tartományról s még mindig az anyaországhoz tartozandónak vallja. Így került be a büszke schlesswiewi kőház is a lingbeyi gyűjteménybe.

Érdekes az 1719-ben épült s később ideköltöztetett smaalandi „gőzfürdő“ is. A „gőzfürdő“ egyszerű faházikó, belsejében kőmedencével s — akárcsak a régi római fürdőkben, — úgy fejlesztették benne a gőzt, hogy a medence közepére helyezett izzó kődarabokra forró vizet locsoltak. Az ország egyes távol- eső részeiben ma is látni még ilyen kezdetleges fürdőket, melyek igen népszerűek.

A „gőzfürdő“ szomszédságában kezdetleges, fából épült vizimalom zakatol. Széles lapátokkal felszerelt kerék hajtja a könnyen forgó malomkővet, mely már jó félszázad óta üresen jár. Kísérőnk elmondja, hogy pár év óta minden nap megindítják a régi malmot,

de a kerék csak néhány óráig jár, mert a sziklákról alácsörgedező patak kristálytisza vizét a városi vízmű gépei szolgáltatják.

A csörgedező „műpatak“ tulsó partján látható a gyűjtemény egyik legérdekesebb épülete. Osterfeld vidékéről való egyetlen helységből álló faház, melyben együtt él a gazda állataival. Érdekes a teljesen fából emelt épület kínai templomra emlékeztető fedele, melynek beszögelléseiben vannak az ablakok. Az épület keresztformájú s belseje három hajóra oszlik. Az egyik hajó a konyha és a család lakása, a másik a vendégek számára van fenntartva, a többi az állatok lakóhelye. Középen áll a kőből épült szabadüz-hely.

A lingbeyi „szabadtéri múzeum“ a dán népi építézet, népművészet és háziipar minden értékét összegyűjtötte és megőrzi az utókor számára. Nemcsak Transeilvániának szolgáltató követendő példát a dán „szabadtéri múzeum“, hanem az egész világnak.

Vékás Lajos dr.

Hírek.

Nagy gyászpompával folyt le Mária királyné temetése. Ófelsége, Mária királyné temetése vasárnap folyt le nagy gyászpompa keretében. A királyné holttestét utolsó nap a Calea Victorian levő királyi palota tróntermében ravatalozták fel és a ravatal mellett a hajnali óráktól kezdve, utolsó napon a királyi család, élén Ófelségével, a királlyal állott diszorséget. A trónterem erre az alkalomra templommá változott, amelyben gyönyörű virágok között feküdt Románia nagy halottja. A gyászistentisztelet háromnegyed kilenckor kezdődött és azon a királyi család tagjain kívül résztvettek a külföldi államfők képviselői, a kormány tagjai, továbbá az egyházfők. A trónteremben lefolyt istentisztelet befejezése után a koporsót le-

emelték a ravatalról, ágyintalpra helyezték és a gyászmenet megindult a pályaudvar felé.

Óriási tömeg állott az utvonalon, amerre a gyászmenet elvonult. A menet élén haladt Bucuresti város rendőrfőparancsnoka. Utána a Mária királyné tulajdonát képező ezred egy osztaga, a hadirokkantak, tartalékos tisztek, énekkarok és a főpapság. A gyászkocsi előtt ment Mária királyné udvartartásának udvarmestere. A gyászkocsi szalagjait királyi tanácsosok és magas állami méltóságok vették. A gyászkocsi után haladt Ófelsége II. Károly király, a királyi család tagjai, a rendkívüli követek, miniszterek, polgári és katonai méltóságok. Mária királyné koronáját egy hadsereg főfelügyelő-tábornok vitte a menetben.

A pályaudvaron a királyné koporsóját a IV-ik huszárezred tisztjei feltették a halottas vo-

natra, két tábornok a koporsóra helyezte a királyné koronáját és diszorség foglalt helyet a ravatal négy sarkánál. A gyászvonaton utaztak Ófelsége, a királyi család tagjai és a temetésen megjelent külföldi és bel-földi méltóságok.

Curtea de Argesben délután folyt le a temetés. A koporsót hibernálva alatti ravatalozták fel a kolostor templomának hajójában. A ravatal egyik oldalán Ófelsége és a királyi család tagjai, a másik oldalon pedig a főpapság állott. Az itt tartott gyászistentisztelet után elhelyezték Mária királyné koporsóját a román uralkodók temetkező helyén, Ferdinánd király hamvai mellé.

A temetés után Ófelsége királyi külön vonattal érkezett vissza Bucurestibe, ugyanezen vonaton utaztak a királyi ház tagjai és a magas vendégek.

Mária királyné temetésének

Megállapították a búza legalacsonyabb árát.

A kormány gazdasági bizottsága fontos ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya volt a búza árának megállapítása. A gazdasági bizottság, arra való tekintettel, hogy a gazdák számára megfelelő árat biztosítson, kimondotta, hogy a búza legalacsonyabb ára vagononként negyvenezer lej. Ez az ár olyan búzára vonatkozik, amelynek hektoliter súlya hetvenhét kiló és legfeljebb három százalék idegen anyagot tartalmaz. Kimondotta továbbá a gazdasági bizottság, hogy ez az ár a termelő helyhez legközelebb eső állomáson érvényes.

Amennyiben a búza a fent említett minőségénél jobb, úgy minden egy kilógramot kitevő hektoliter súly után az ár egy százalékkal emel-

kedik, vagyis vagononként négyszáz lejjel. Így például az olyan búza, amelynek hektoliter súlya nyolcvan kiló, vagononként negyvenezerkétszáz lej. Ugyancsak emelkedik a búza ára, ha az említett mennyiségnél kevesebb idegen anyagot tartalmaz. Rosszabb minőségű búza esetén az ár ugyanabban az arányban csökken, mint amilyen arányban jó minőség esetén emelkedik.

A kormány gazdasági bizottsága kimondotta, hogy ennél alacsonyabb áron senki sem vásárolhat búzát. Mindazokat, akik ezt az intézkedést nem tartják be, szigorúan meg fogják büntetni.

napján nagyon sok külföldi fővárosban gyászistentiszteleteket tartotak. Magyarországon a temetés napjának reggelén Budapesten a görög keleti templomban volt gyászistentisztelet. A magyar kormányzót a belügyminiszter képviselte, a magyar kormányt pedig egy miniszter.

A pátriárka miniszterelnök születésnapja. Miron Cristea, pátriárka-miniszterelnököt hetvenedik születésnapja alkalmából testületileg üdvözlötték a kormány tagjai. A pátriárka-miniszterelnök válaszképpen nagy beszédet mondott, amelyben többek között kifejtette, hogy Romániában béke és nyugalom van. Rend és fegyelem uralkodik mindenütt s a politikai villongások megszűntek. Nagyjelentőségű nyilatkozatának kisebbségi vonatkozása is van. A pátriárka-miniszterelnök ugyanis a következőket mondta:

— Mindenkit az építő munka útjára és a nem románokkal való testvéri együttélés felé irányítottunk úgy a saját, mint az ország érdekében.

Villámesapások Ciueban. A Ciuc fölött elvonuló zivatarok alkalmával lecsapó villámok sok szerencsétlenséget okoztak. Valea Stramba havasi legelőjén öt pásztorgyermek a vihar elől egy kalyibába huzódott be. A kalyibába villám csapott és Horváth Vilmos és Horváth Vencel gyermeket agyonsújtotta. Ciuc Sângeorgiban a villám Potovszky Ferenc nyugalmazott jegyző csürébe vágott. A csürbe husz szekér széna és más takarmány volt összegyűjtve. A csür a takarmánnyal és a benne levő gazdasági felszereléssel együtt leégett.

Borzalmas repülőgép szerencsétlenség. Egy lengyel utasszállító repülőgép, amely Varso és Bucuresti között bonyolította le a légi forgalmat, Bucovinában Doroteia község mellett légörvénybe került és lezuhant. A repülőgépen tíz utas és a repülőgép négy főnyi személyzete meghaltak. Így a borzalmas repülő szerencsétlenségnek tizennégy halottja van. A halottak között van egy lengyel ezredes, egy amerikai orvos és két japán katonatiszt.

Kigyult egy petróleum-forrás. Moreni közelében egy petróleumforrás kigyulladt. Megfejtett munka után a tüzet eloltották.

Fontos tárgyalások szövetségi ügyben. Gr. Bethlen László a Hitelszövetkezetek Szövetségének vezérigazgatója és Gr. Haller István a Hangya szövetkezet igazgatósági elnöke Bucurestiben tárgyalásokat folytattak a Nemzeti Bank kormányzójával és a Szövetségi Központ új vezérigazgatójával. Tárgyalásaik során nagy érdeklődést és jóindulatot tapasztaltak a magyar szövetkezetek ügyének rendezése iránt. A tárgyalások a közbejött, nemzeti gyász miatt elmaradtak, azonban rövidesen újból felveszik a tárgyalások fonalát. A magyar szövetkezetek Cluj-i kiállítására annyira megnyerté a nemzetgazdasági miniszter tetszését, hogy annak anyagát Bucurestiben is ki fogják állítani. Összel ugyanis Bucurestiben nemzetközi szövetségi kiállítás lesz és ezen a magyar szövetkezetek is szerepelni fognak.

Teriesszük a Magyar Népet!

Leégett Careiben egy malom. Careiben nagy malomtűz pusztított. Az ugynevezett részvényes malom leégett. A tűz egy kimelegedett csapágyból indult ki. A kár hozzávetőlegesen négy millió lejnyi összegre rug. A malom két és fél millió lejre volt biztosítva.

FELHIVÁS az aiudi református tanítóképző-intézetbe való beiratkozásra. Alulírott iskola igazgatósága bizalommal és szeretettel fordul Anyaszentegyházunk órállóihoz és kéri őket, hogy az egyes egyházközségek kebelében található tehetséges, jó erkölcsű, nemes lelkületű ifjakat irányítsák intézetünkbe, a tanítói pályára. A tanítói pálya jelentőségében ma a legelső pályákkal vetekszik. A felvételre vonatkozó összes tudnivalók olvashatók a Ref. Szemle f. évi július 10-iki számában megjelent iskolai tájékoztatóban (olvasható bármelyik ref. lelkészi hivatalban), de amelyet kívánatra bárkinek is megküld a tanítóképző-intézet igazgatósága. A felvétel iránti kérések f. évi aug. 1-ig adandók az intézet igazgatóságához. (Aiud, Jud. Alba. Ref. tanítóképző-intézet).

Gyilkolt a felrobbant cséplőgép. Umani, regáti községben egy cséplőgép felrobbant. A robbanás ereje következtében a cséplőgép darabjai messzi távolságra repültek. Hat ember meghalt és nagyon sokan megsebesültek.

Tönkrement Papaná óceánrepülőgépe. Közöltük lapunkban, hogy Papaná román repülőkapitány Amerikából Bucaresti-be akart repülni. Próbarepülés közben kényszerleszállást kellett végeznie és gépe összetört. Papaná kapitány sérületlen maradt. A kapitány kijelentette, hogy tervét megvalósítja és egy hónap múlva elindul az Óceán átrepülésére.

Sulyos társaságépkoesiszerencsétlenség történt Târgu-Săucuse közelében. Târgu-Săucuse közelében egy kirándulókka tett társaságépkoesi az árokba fordult. Négy utas sulyosan, hét ember könnyebben sebesült meg.

Megint számos orvos és gyógyszerész oklevelét semmisítették meg. Az orvosi és gyógyszerész okleveleket felülvizsgáló bizottság megint sok orvosi és gyógyszerész oklevelet semmisített meg. Legnagyobb számban zsidóktól vették el az okleveleket.

Rövid hírek

Uj vasuti vonal nyílt meg a tengerparton. A román tengerparton, Constanea és Mangalia között uj vasuti vonal nyílt meg. Az uj vasuti vonalat tovább fogják építeni az egész román tengerparton.

Folynak az előadások Jorga szabadegyetemén. Valeni de Munte-ben nagy érdeklődés mellett folynak az előadások Jorga tanár szabad egyetemén. A legkiválóbb tudósok tartanak előadásokat. A szabadegyetem előadásai augusztus 15-én érnek véget.

Serafini bíboros halála. Serafini bíbornok, a zsinati kongregáció prefektusa meghalt. Serafini csaknem öt évtizedig vitt vezető szerepet az egyházban. Már 47 évvel ezelőtt, XIII. Leo pápa alatt kezdett fontos szerepet betölteni az egyház kormányzásában.

Nem lesz ősszel kinestári összeírás! Sokféle hire terjedt, hogy ősszel a pénzügyminisztérium kinestári összeírást rendez. A hír nem fedi a valóságot, a pénzügyminisztérium megeafolta a hirt.

Aranybányász halála. A Satu-Mare-megyei Valea Boreutului község aranybányájában halálos szerencsétlenség történt. Egy szikladarab agyonnyomta Cozae Tođor bányamunkást.

Vesztettkutyá Gheorgheni-ben. Barabás Antal szabómester leányát vestettkutyá marta meg. A kutya által ejtett sebet a leányka anyja kiszívta. Így a leánykát és anyját is Pasztör intézetbe szállították gyógykezelés végett.

Transzilvánia legjobb mezőgazdasági és közigazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5 szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

IPAROSOK FIGYELMÉBE

AZ IPAROS

az új területek kis- és közep- iparosainak országos hetilapja.

Megjelenik minden pénteken 10 nagy oldalon. - Előfizetési ára negyedévi 75 lei. Kérjen mutatószámot a kiadóhivataltól:

Arad, Str. Brailanu 18. Iparos-Ofihon.

Stalin templomot rombol.

Vörös-Oroszország önkény ura, Stalin, sorra végezteti ki azokat, akikről azt tartja, hogy neki és az Oroszországban uralkodó rendszernek ellenségei. A vérengző vörös-vezér legjobb barátait sem kiméli. A hadseregben olyan alapos „tisztogatási munkát” végzett, hogy legutóbb a tervezett orosz hadgyakorlatokat sem lehetett megtartani, mert nem állott a hadtestparancsnokság rendelkezésére elegendő tiszt, akik a csapattestek vezetését ellássák. Stalin úgy látszik, teljesen elvesztette a fejét és beteges képzelődések gyöttrik. Legközvetlenebb munkatársait is letartóztatja és nemcsak azokat, hanem családtagjaikat is vád alá helyezi s kivégezteti.

Szomorú és fájdalmas dolog, hogy a sze-

gény orosz nép ilyen vezetés alatt sinylődik!

Legujabban Stalin súlyos támadást intézett az egyház ellen. Elrendelte, hogy Moszkvában a még fennálló, utolsó, nagy templomot is rombolják le. A templom ugyanis azon az útvonalon áll, amelyen Stalin vidéki birtokára szokott utazni. Stalin minden utazása alkalmával vak düb szállotta meg, amikor a templomot megpillantotta. Stalin intézkedésére a templomon lévő kereszt a porba került és megkezdették a templom lebontását.

Ez az újabb intézkedés mutatja, hogy a vörös zsarnok nem bizik hatalmában és a legképtelenebb eszközökkel igyekszik biztosítani véres uralmát.

Kirándulók panaszai a vasúti autóbuszok ellen. A C.F.R. autóbuszjáratok bevezetése óta magántársaságok autóbuszai és teherautók csak akkor szállíthatnak utasokat az országúton, hogyha utasonként és kilométerenként tizenhat banis illetéket fizetnek. Az intézkedés megbénítja a kirándulásokat. Egyes helyeken teljesen megakadt a kiránduló, társasgépkocsik forgalma. A turista egyesületek most olyan kirándulásokat rendeznek, amelyeken az autóbustól vonat és szekér fogja helyettesíteni.

Nagy csapás sújtott egy községet. A Sălaj vármegyei Panit község fölött jégvihar vonult át. A tulnyomóan magyar lakósságú község határát a tízpercig alázuduló jég teljesen elpusztította.

A párisi Sorbonne egyetem disz doktorává választotta Szent-Györgyi Albertet. A szegedi egyetem Nobel-díjas tanárát, Szent-Györgyi Albertet a párisi Sorbonne egyetem disz doktorává választotta. Szent-Györgyi Albert ünnepélyes felavatása

novemberben fog megtörténni. A Sorbonne a világ legrégebbi egyeteme és így a Nobel-díj mellett a disz doktorrá való választás a legmagasabb tudományos kitüntetést jelenti.

Megmaradnak állásukban a nyelvvizsgán elbukott kisebbségi tisztviselők. Baia-Mare-n öt kisebbségi tisztviselőt a román nyelv nemtudása miatt rendelkezési állományba helyeztek. Az ügyben érdekes fordulat történt. A város vezetősége kérte a felfüggesztési rendelet visszavonását. Amíg a minisztérium rendelkezése megérkezik, addig is a kisebbségi tisztviselők tovább szolgálnak.

Előkészületek a Petőfi-ünnepélyre. Petőfi halálának 89-ik évfordulóját a Sighisoara melletti Albesti sikon tartják meg július 31-én. Itt szenvedtek vereséget 1849 július 31-én Bem tábornok hadai az orosz tulerővel szemben. Itt esett el Petőfi Sándor is és jeltelen tömegsírba temették el a csatában elesett többi hősökkel együtt. Az esemény emlékére emelt gyászoszlop mellett rendezik meg év-

évről-évre a magyarság a Petőfi emlékűnnepet. A folyó évi ünnepség különösen gazdag lesz. Husz pontból álló műsor fogja az ünnepséget feledhetetlenné tenni. Az ünnepségre a környező községekből és messzi vidékről a magyarság ezrei fognak a Petőfi-ünnepségre zarándokolni.

Nagy földrengés volt Görögországban. Görögország Attika tartományában husz percig tartó erős földrengés pusztított. Egy falu teljesen romba dőlt, több faluban nagyon sok ház semmisült meg. Egy városban romba dőlt a fogház is és a foglyok el akartak menekülni. Az örök és a menekülő foglyok között harc keletkezett. Ennek során több fogoly és öt ór meghalt. A földrengés az egész tartományban nagy károkat okozott. A halálos áldozatok száma 50-re rug.

Iparos tanulók elhelyezése. A Cluj-i Székely Társaság szücs, kovács és faesztergályos szakmákra keres székely iparos tanoncokat. (Cluj, Calea Mare, chal Föch 43).

Mit kell a gazdának tudni az állatok gyógyításáról ?

— Háziállataink férgek által okozott betegségei. —

A szarvasmarhák véres vizeleése.

Kevesen tudják gazdátársaim közül, hogy az erdőségekben legelő szarvasmarhák között olyan gyakran fellépő vérvizelést és a vele járó gyakori elhullást a kullancsok okozzák.

Véres vizelésnél a marhának hirtelen magas 40—42 fok láza lesz, a beteg nehézkesen, ingadozva mozog, egyes helyeken az izomzat reszkét, a lélegzetvétel szapora, amit erős szívverés kísér. A bélsár ürítés elején nehézkes és száraz, majd vérrel kevert nyálkás higgá válik. A betegség második-harmadik napján a vizelet barnás vörös, ami a betegségére jellemző.

A kullancs. a és b fiatal; c és d kifejlett állapotban, éhesen; c-nél jóllakva.

Súlyos esetekben állandó gyengülés után az elhullás 4—5-ik napon bekövetkezik, míg könnyebb fertőzés esetén egy hét múlva a láz csökken, a vizelet tisztulni kezd és megindul az általános javulás. A teljes javulás azonban eltart 4—5 hétig. Fiatal állatok sokszor csak 2-3 napos lázzal megusszák a betegséget. Amelyik állat már egyszer átment a betegségen, az nem szokta mégegyszer megtapni. A betegség főleg az erdőmentes legelőkön felnőtt állat erdei legelőre való hajtáskor szokott fellépni.

Ha a betegeket alaposan megvizsgáljuk,

különösen a nemi szervek és környékén sok kisebb-nagyobb kullancsot fogunk találni. Ezek között a kullancsok között vannak a betegség terjesztői.

Az erdei kullancsokban él egy nagyon apró féreg, amelynek még nincsen magyar neve, latinul „Piroplasma bovis“. Ha ezek a kullancs csipések a marha véráramjába kerülnek, ahol nagyon elszaporodnak és megkezdik káros működésüket, a marha vérért megbontják. Egy már beteg marháról leesett kullancs egy évig is megél a bokrok ágain és úgy az, valamint az ivadécai is fertőzőképesek.

A már beteg állatot azonnal vegyük a legalaposabb gondozás alá. Először is erős sósvízzel mossuk le az egész testet, szalmacsutakkal alaposan beledörzsölve a sóoldatot, mert ezzel a kullancsok mind lehullanak róla. Három nap múlva ismételjük meg a lemosást 3%-os kreolinós vízzel. A lehullott kullancsokat tapossuk szét, az almot amire estek, égessük el. A magas lázat a tüdőtájra helyezett hidegvizes borogatással, — amit óránként váltogatni kell — enyhíteni kell. A vizes ruhára mindig száraz pokrócot tegyünk és az állatot szélétől védett helyen, istállóba tartsuk.

A beteg állatunknak a legjobb és tápdustakarmányt kell adni, mert sok vért kell, hogy képezzen a szervezete. Erre a célra jó ivós moslékot csináljunk zabliszttel. Ha az állatunk már nem eszik, akkor mesterségesen kell táplálni. Reggel, délbe és este adjunk be erősnyaku sörösüvegbe 2-2 liter tejet, beleütve 3—4 tojást és egy-két marék zablisztet jól elkeverve.

A hasmenés megakadályozására főzzünk 10 deka fehér mályva-gyökeret 1 liter vízben és annak a nyulós levét 3-4 napon át öntsük a beteg gyomrába.

Bodor Kálmán.

Gazdalanfolyamokat tartanak Ciuc megyében.

A Ciuc-i mezőgazdasági kamara hasznos újítást vezetett be. Egy bizottság udvar-szemléket tart a gazdáknál. Az udvar-szemlék célja, hogy a helyszínen nyert tapasztalatok alapján a gazdáknak szakszerű fejlődő adjanak, kiküszöböljék a hibákat és többtermelésre serkentsék a gazdákat. A bizottság tagjai Cozan Imre gazdasági felügyelő, Szőke Mihály gazdasági iskolai igazgató és Baka János főállatorvos. A bizottságot minden községben a községi bíróval egészítik ki. Az első udvarszemle Ciucani községben folyt le. A bizottság nagyon sok gazda udvarát látogatta meg és nagyon sok gazdát gazdát látott el hasznos tanácsokkal.

Gazdasági helyzet Carei vidékén. Egy Carei-vidéki előfizetőnk írja a következőket: Az aratást a vidéken befejezték. A buza keresztenként 40, az árpa 50 és a rozs 45 kilót adott. A gazdasági termények általában szépek, a szőlőtermés azonban tünkrement. A gazdák ugyanis nem peremezték idejében és így a peronoszpóra nemcsak a

szőlő levélzetét, hanem a fürtöket is megtámadta és teljesen tönkretette. A gyümölcsstermésben is gyengébbek a kilátások, mint a tavalyi esztendőben.

Állandó gondozásban kell résztesíteni az ugorkát.

A későbbi termés elérése céljából vetett ugorkát a szokásos metszésen kívül állandó és gondos kezelésben kell résztesíteni. Hogy fejlődését meggyorsítsuk, gondoskodjunk öntözéséről és állandó kapálással lazán tartjuk az ugorkaágy talaját. A gondosan kezelt ugorka szép jövedelmet biztosít, mert öszfelé jobban lehet értékesíteni az ugorkát, mint nyáron.

Mi okozza nyáron az ujítottesű fák pusztulását?

Az ősszel, vagy tavasszal ültetett fák pusztulása akkor is bekövetkezik, ha a fa tavasszal kihajtott, mert hajtásai később beszáradnak. A gyümölcsfa gyökérzete hasonlítható a maghoz. A mag is saját tartalék tápanyagából neveli első gyökereit, ugyanígy az ujonnan ültetett fának is saját tartalék anyagából kell első gyökereit kifejlesztenie. Míg azonban a mag külső burka tökéletesen zár és meg-

védi a magot a nedvesség elpárolgásától, addig a kiszáradás ellen gyökérzetét a kiszáradás ellen semmi sem védi. Különösen a már hajtásnak indult fák eredmények rosszul, mert tápanyaguk egy részét már felhasználták. A gyökérzet vert és fakadó fák későbbi pusztulásának ismét a fák kimerültsége, részben a túlságosan száraz talaj és forró, száraz időjárás az oka. Azonban a nyári hirtelen pusztulását okozhatja régi fagyfolt is. A fagyfoltok a nyár folyamán elhatalmasodnak, az elhalt kéregréz tápanyagot fel nem vesz és nem továbbítja azt, úgy, hogy a fa elpusztul. Ilyen kipusztult fákat érdemes a következőképpen megvizsgálni. A kérget lehántjuk az egész törzsről hosszában. A kéreg belső fele éppen úgy, mint a fa teste is, mindig világos, fehéres színű. Ha ehelyett barna foltokat találunk rajta, ez a téli fagyás nyomaira vall. Különösen fagyérzékeny a cseresznye, kajszin, őszibarack törzse.

**Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
"MAGYAR NÉP"-ben!**

Aratás és cséplés után a következő évi termésre készítjük elő a talajt. A jó gazda szorgalmasan gondozza földjét, mert a jól táplált föld sokkal több és jobb termést ad. A talajművelésre, forgatásra és trágyázásra szakszerűen tanít meg

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas számos magyarázatokkal diszitett teljes gazdasági szakkönyve. A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak **80 Lei**, a bolti ár egyébként 90 Lei. — A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert az utánvételes postázás lényegesen többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenki mielőbb megszerezni a **GAZDAUDOMÁNY** című könyvet!

Most kell levágni a fákról a száraz ágakat.

A legtöbb fa tavasszal metszve többé-kevésbé a seben át nedvfolyást kap. Különösen érzékeny a diófa. A csontmagvu fák pedig a sebeket át mézgásodásra hajlamossá válnak. Még nagyobb mérvű ez a jelenség akkor, ha a fák fás részeit a levélfakadás után júliusig vágjuk le, mert ilyenkor a legerősebb a fák nedvkeringése. Szünet áll be a nedvkeringésben aratás utáni időben. A gyakorlati tapasztalat szerint a faiskolában a száraz csonkokat, törzserősítő csapokat, valamint a gyümölcsfákról a vastagabb ágakat, száraz farészeket leghelyesebb augusztusban, nyár végén lenyesni. Ilyenkor a nedvfolyás nem áll elő, viszont a sebek őszig behegednek. Nagy sebeket oltóviasszal kell bekenni.

Meg kell metszeni a cellert!

A celler csak akkor nevel szép gumókat, hogyha rendes metszésben részesítjük. A cellernek az oldalgyökereit kell elvágni. Elsőízben július végén, másodszer pedig augusztus vége felé végezzük el a celler metszését. A metszést a következőképpen hajtjuk végre: A földet kör alakban elhuzzuk a cellergumó mellől és a szabaddá vált oldalgyökereket éles késsel levagdadjuk. Ezután a földet visszahuzzuk és a gumókat feltöltjük.

Mint hogy a gyökerek elvágása után a celler kevesebb vizet tud a talajból felszívni, a legerősebben fejlődött 4—5 alsó levelet letörjük. Ilyen módon a vízfelvétel és a víz párologtatás között helyes arányt létesítünk, az így kezelt celler szép nagy gumókat fog nevelni. Ha nem

részesítjük ilyen kezelésben, a celler vékony és fás lesz.

Nagy bortermést jósolnak.

A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint ebben az évben igen nagy bortermésre lehet számítani. Különösen az Ókirályság szőlőtermő vidékein mutatkozik nagyon bő termés. Helyenkint a tőkéken nagyon sok, 50-60 fürt is van. Sajnos, Transylvániában a szőlőragya nagyon sok helyen tönkretette a termést s így a transylvániai borvidékeknek gyenge termése lesz.

Tekintettel arra, hogy a hűvös, tavaszi időjárás miatt a szőlő fejlődésében visszamaradt, az ideai bor minősége gyengébb lesz, mint a tavalyi boré volt.

Aki nem akar saját kárán tanulni

az feltétlenül rendelje meg

Koncz Lajos: Konyhakerítésze!
című most megjelent kitűnő szakkönyvét.

Küldjön be az alább megadott címre postautalványon 50 lejt, az utalvány-szelvényre jegyezze fel nevét és pontos címét és azt, hogy a Konyhakerítészetre küldi a pénzt és a könyv postafordulival portómentesen megérkezik. A könyv egyszeri elolvasásával már annyit tanulhat, hogy kertje jövedelmét a legrövidebb időn belül legalább 50 lejjel emelheti és így a könyv ára máris megtérül. Minden újabb átolvasás és a tanultak alkalmazása újabb jövedelemszaporodást jelent.

Cím: Minerva Irodalmi és Nyomdai-Műintézet Rt. Könyvterjesztő osztálya, Cluj, Strada Baron L. Pop 5.

Az ár-uzsora ellen.

Calinescu, belügyminiszter erélyesen folytatja a harcot a piaci üzérkedés ellen. A belügyminiszter körlevelet küldött a prefektuskhoz a városok és községek vezetőihez. A körlevélben a miniszter szigorú intézkedéseket rendelt el az üzérkedőkkel szemben. A belügyminiszter rendelete főképpen azt hangsúlyozza ki, hogy különösen az elsőrendű szükségleti cikkek, mint a kenyér, hus, zöldség és gyümölcs árának méltányos megállapítására kell nagy súlyt fektetni. A rendelet külön kihangsúlyozza, hogy fürdőhelyeken fokozottabb gondnal és szigorúsággal kell ügyelni arra, hogy az árdrágítók ne verjék fel az elsőrendű szükségleti cikkek árát.

Könnyítések a külföldi szállításoknál.

A nemzetgazdasági minisztérium intézkedése folytán július 15-iki kezdettel jelentős ujitások léptek életbe, amelyek a kivittelt előmozdítják. Megkönnyítették Németországba az élősértés, a sertés, a zsiradék, szalonna és buza kivitelét. Magyarország felé a fakivitelét könnyítették meg.

Megkezdtek a szövetkezetek a buza vásárlását.

Kormányintézkedés következtében a buza árának biztosítása céljából a szövetkezeti központ utasította a vidéki szövetkezeteket, hogy kezdjék meg a buza vásárlását. A vidéki szövetkezetek kiküldöttjei megjelentek a piacokon és a jobbminőségű búzákat megvásárolják.

Elkobozzák a piacon a romlott gyümölcsöt.

A piacokra nagyon sok romlott gyümölcsöt visznek az eladók. Különösen a közvetítő kereskedők áruja nagyon silány minőségű sokszor, mert sokáig tartják a gyümölcsöt vagy messzi helyről hozzátják. Több piacon a hatóságok a romlott gyümölcsöt elkobozták. Így például Aradon egy felvagon kajszinbarackot koboztak el és a romlott gyümölcs lerakódási helyét mésszel fertőtlenítték.

Amerikai törv. a buzaértékesítés szabályozására.

Az Északamerikai Egyesült Államok földművelésügyi minisztere nagyjelentőségű tervet vetett fel. Véleménye szerint a buza értékesítés kérdését azáltal lehetne megoldani, hogy a világ buzatermő államai közös

erővel nemzetközi raktárakat állítanak fel, amelyek a buza kivitel és a buza fogyasztás szabályozására szolgálnának. Ha a terv sikerülne, könnyű volna szabályozni a buza világpiaci árát. Tekintettel arra, hogy rövidesen Londonban nemzetközi buza-értékesítési fognak tartani, a tervezetet ott is tárgyalni fogják.

Állatárak Satu-Mare-n.

Ökör 15—18 ezer lej páronként. Vágómarha 6—7 ezer, borjú 1000—1500 lej darabonként. Sovány sertés 17—18, hizott sertés 20—23 lej élősúlyban, kilónként.

Állatárak Brasov-ban.

Elsőrendű minőségű hizott ökör 17—10, hizott sertés 18—21 lej élősúlyban, kilónként. Igásökor 15—20, igásló 6—12, kocsiló 15—25 ezer lej páronként.

A napi sajtó és az olvasó közönség rendkívüli érdeklődés előzte meg

Bözédi György: „Székely bán”

című könyvének megjelenését. A könyv páratlan népszerűségű annak nagyszerű tartalma és pompás megírása magyarázza meg. Az ismert nevű fiatal író gördülékeny stílusával élvezetes olvasmányt tett az, ami a monografia- és történet-író szokásos megoldásában száraz adathalmaz lenne. Érdeklődéssel vesszük kezünkbe e könyvet és megrendülve jutunk végére. Drámai gyorsasággal perog le számunk előtt a székely élet minden mozzanata. Az előtér: husz és fél ember. Háttér: a Székelyföld. Cselekmény: a mai élet.

Ara 149.— Lej.

Kapható a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet könyvterjesztő osztályánál, Cluj, Str. Baron L. Pop 5, a pénz és 10.— lej portóköltség előzetes beküldése mellett. Utánvételezés drágább.

A Magyar Nép könyvtárában eddig megjelentek és megrendelhetőek a következő munkák:

1. dr. Rajka László: Szavalkönyv, II. kiad. —	30. Kovács Dezsőné: Petőfi és szülei — — — 15
2. dr. György Lajos: Históriai képvessék — — — 15	31. Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató II. rész (növénytermelés) — — — 15
3. dr. Csúry Bálint: Vétélykönyv III. kiadás 15	32—33. dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története — — — — — 25
4—5. Abonyi—Rass: A betyár kezdője — — — 25	34—35. Vásárhelyi János: Az életből az életnek — — — 25
6. Egy mécnök: A földmérés kis könyve — — — 15	36. Finta Zoltán: Janosi és Juliska — — — — — 15
7. dr. Kristóf György: Bokréta lakói Mór műveiből — — — — — — —	37—38. dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcsstermelők számára — — — — — 25
8—9. Benedek Elek: Magyarok története — — — — —	39. Szondy György: Állatok, virágok — — — — — 15
10—11. Valló-Török: A méhenyésztés vezérfonala 25	40. Gyallay Domokos: Második szavalkó könyv 15
12—13. dr. Kántor Lajos: Működvelők szimulátora 25	41. dr. Balogh A.: A kisebbségek védelme — — — 15
14. dr. Balogh Ernő: A föld köpenyze. A levegő sajátosságai és tüneteinek — — — — — 15	42. dr. Roska M.: Néprajzi feladatok Erdélyben 15
15. dr. Maksay: Músor falusi műkedvelők számára — — — — — — — 15	43. Heltai—Szentimrey: Haharriatlan mesék — — — 20
16. Lampérth G.: Egy hold föld (elbeszélések) 15	44. Gyallay Domokos: Hadrakelt emberek — — — 15
17. Nagy Péter: Hírom egyfelvonásos színmű 15	45. Donáth László: Szegény bolond — — — — — 15
18. Benedek Elek: Erdélyi rágók és mondák — — — 15	46. Bálint Vilmos: A dúsgazdag — — — — — 15
19. Voinovich—Bartók: Szivárvány-Zsuzsi — — — 15	47. Vásárhelyi János: Hóstiti lakodalom — — — 15
20. Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató I. rész. Talajművelés és trágyázás — — — — — 15	48. Izsák Domokos: Dalok erdőn, mezőn — — — — — 15
21. Nemes Elemér: Dalos könyv — — — — — — — 20	49. dr. P. Jánossy Béla: A király daliája — — — 20
22. Vásárhelyi János: Egymás között — — — — — 15	50. Szotyori Lajos: Falusi mulattató — — — — — 15
23. Sebesi Samu: Szép a Nyíki és vidéke — — — 15	51. dr. Fátyor Béla: Csodahatású gyógynövények 15
24. Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár — — — 15	52. dr. Balogh Artur: Székelyi István — — — — — 15
25. Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár — — — 15	53. Konopi K.: Jó búzából lesz a jó kenyér 15
26—27. dr. Szász Ferenc: Mindennapi leányunk 25	54—55. Koncz Lajos: Konyhakertészet — — — — — 50
28. Kiss Menyhért: Maroszléki atyafiak — — — 15	56. Dr. Biró Vencel: Nagyságos fejedelmek idejében — — — — — — — 20
29. Jakab Ödön: Versek — — — — — — — — — 15	

Ugyanczok a könyvecskék közt is kaphatók s akkor az árak példányonként 10 lejjel drágább.

Mulattató

Mária királyné verseiből.

Az elhunyt királynénak „Kandi Klára kalandjai” című mese-kötetéből közöljük az alábbi három szép verset.

Az erdő.

Sűrű erdő, sötét erdő
Ezer szálfá benne megnő,
Ezer falomb csöndes hangja
Ugy zúg, mint templom harangja.
Ezer fatörzs koronája,
Homlokát az égnek tárja.
Onnan hazlik enyhén vissza
S nap sugarát szomján issza.
Madarak a vendégeik,
Friss gyümölcssel vendégelik.
A fészüket védőn óvják,
Szeretik minden lakóját.
Ha az idő ösere jár
S a sok madár messze száll,
Kivándorol délvidékre,
A jókedvnek akkor vége.
Fehér leplet ölt a táj,
Ezer szálfá síve fáj,
A nagy erdő vihar hona,
S zúg a sok fa, mint orgona.

A mező.

Gyönyörű a zöld mező,
Kövér fű ring rajta,
Tarka virág ékesíti
Mindenféle rajta.
Domboldalon, völgy ölén
Házódik a pászit,
S hol az egyik véget ér,
Kezdődik a másik.
Kezes bárány itt legel,
Jóllakottan béget,
Foltos tehén jól tejel,
Itt kap eleséget.
S ha a fű már nagyra nő,
A kaszások serge jó,
Széna lesz a zöld mező;
Sok nagy boglya sorba rakva,
Gyermekcsapat játszik rajta.

A patak.

Patak vize folydogál,
Szép az élete.
Hópehelyből született
Forrás bölcseje.
Fehér fodru hab szava
Mond titkos mesét,
Hegytetőknék szűz hava
Hever szertesztét.
Fut gyorsan a kis patak
S gyorsabban is menne,
Karcú testü kis halak
Kergetőznek benne.
Messze még a völgy öle,
Hosszú még az út,
Messze még a széles tenger,
Ahova ő fut.
Búcsut int a bérctető,
Búcsut int a hegy,
Vár már lent a sík mező,
Ő is arra megy.
Tikkadt vándor megpihen,
Hívja őt a part,
Patak vize ad neki
Frassító italt.
Molnár malmán nagy kerék,
Patak vize hajtja,
Van ám búza épp elég,
Örölni kell rajta.
Gyorsan nő a kis patak,
Lesz kevély folyó,
Tiszta vize megdagad,
Jár rajta hajó.
S hosszú-hosszú út után
Elnyeli az Óceán.

A természet világából.

1. Kedves fáim.

Városban élek. Mikor kinézek az ablakból, csak követ látok és követ.

Eszembe jutnak gyakran kertek, berkek, erdők, mindenféle faismerőseim. Mert az embernek vannak ismerős fáai, amelyeket

számon tart, mint az élő ismerősöket, és amelyeknek a halálán szomorkodik, mint az élő ismerősök halálán.

Ha visszatérek valamikor abba a faluba, ahol gyermekéveim legkedvesebb idejét töltöttem, a két nagy jegenyefát keresi a szemem már messziről. Azt a két jegenyefát, amelyik a kertünk végén állt, mint két szikár óriás.

Milyen különös fa a jegenye! Olyan, mint a hallgató ember. Soha nem susog. Ha susog is, csak úgy magának, mintha magában beszélne. És soha nem hajlik. És soha nem néz alá, csak mindig föl az égre. Mit néz mindig az égen?

Aztán azt fogom nézni, hogy a nagy vén szederfa megvan-e még, ott van-e a ház előtt, amelyben mi laktunk? Bezzeg nem volt néma fa! Milyen kedvesen susogott esténkint, mikor a ház előtt ülve néztük az öcsémmel a hulló csillagokat. Tudtam akkor is, hogy csak a szellő súrolja és mozgatja lombjait. És mégis volt abban a susogásban valami, mit szívesen és álmódzva hallgattunk. Valami zene volt benne.

Ugy emlékszem arra a fára, mint akár-melyik rokonomra. A dereka vastag volt és három erős kar ágazott szét belőle egy öl magasban. Két kar a ház felé hajolt, egy az ut felé. Hej, sokszor felmáztunk azokra a szélesen kiterjesztett karokra az édes jó, gyümölcsökért és dicsértük az öreg fát, hogy milyen áldott, soha sincs esztendő, hogy meg ne hozná a cukros, fehér, zamatos gyümölcsöket.

Hát a repedezett héju, kövér almafa a kertünkben! Álmomban de sokszor ott játszottam alatta! Tavasszal fehéres rózsaszín virágpompájában van ez a fa. Ősszel meg nagy, hosszukás piros almát lógat minden levélsokrán. Meg van rakodva, mint a meszsi utról érkezett jó rokon, aki mindenféle ajándékkal jön látogatóba. Minden reggel, mikor iskolába mentem, ejtett le nekem egyet-kettőt: ott találtam a fűben. Az alma fehér husu volt és édes. És én gyermeki hálaérzéssel néztem rá:

— Köszönöm, jó almafa, köszönöm!

Negyedik kedves vén fám a kert végén álló diófa volt. Azt is megösmerném akármi diófaerdőben, ezer fa között is. Micsoda méltóság és komolyság volt az a fa! Mint valami

király! Alatta hosszú és selymes volt a fű. Hányszor hevertem ottan! Karomat a fejem alá téve hányszor néztem elmerengve sötétzöld terebélyes lombjait!

De nemcsak a gyümölcsfák között van nekem ismerőseim: az erdőben is sok-sok fa.

Egy cserfa, amelynek odu van a hónaljában és madár lakója van. Egy másik cserfa, amelynek tövében tüzelni szoktak a kanászok. Az oldala olyan már, mint a kormos teknő. És mégis él, mégis zöldék a lombjai.

A fenyőfákat is szeretem. Olyanok, mintha meseországból valók volnának. Abból az országból, ahol örökös a gyász, mert a király leányát elvitte a sárkány.

Az arany- meg ezüstországot is megtalálom. Az ezüstország a nyírfák. Az aranyország a nyárfák ősszel.

Én valamennyi fa között mégis a jegenyefát szeretem a legjobban. Sem árnyéka, sem gyümölcse, tudom, de van valami az ő egyedülvalóságában, hajthatatlanságában, felemelkedettségében, ami tetszik nekem. Ha meghalok, azt szeretném, ha egy jegenyefát ültetnének a siromra.

2. A növények védekezése.

A virág nem tud mozogni; sem a fa, sem más növény. A marha leeszti, a gyerek letöri, a bogár megrágja, — hej, sok minden veszedelem fenyegeti az életét!

Bezzeg könnyű az állatnak: egyik rug, a másik harap, szur, öklel, vagy szalad. Védeni tudja magát még a méh is.

De azért valami védekező módja a növénynek is van. A csalán például megégeti az embert, mintha tüzes vas volna; a vadrózsa az akác, a vadszeder, a töviseivel védi magát.

A füzfa inkább a nyulak ellen védekezik; a héjában olyan keserű nedv van, amit a nyulak nem szeretnek. S majdnem minden fiatal fának a héjában van efféle keserűség. Ha ez nem volna, télen minden növendékfát megennének az özek, a nyulak.

Az utifünek az életét nem a nyulak fenyegetik, hanem a mezőn legelő állatok: a birkák, szarvasmarhák, lovak. Hogyan védekezik az utifü? A leveleit a földön teríti széjjel, hogy le ne tudják harapni.

▲ kutyatej nevű virág nem fél attól,

hogyan lelegelik. Amelyik állat belekóstól, az nem nyúl hozzá többet. A kutyatej olyan maró nedvet ereszt az állat szájába, hogy annak el megy tőle az étvágya.

Védi magát minden növény az ellensége ellen, amelyik leginkább éhez rá.

Némelyiknek a szárában van elrejtve az apró tühegyes szilánk. Az állat, ha belé is

kezd az evésbe, csakhamar észreveszi, hogy ezt jólesz otthagyni.

Persze az öregebb állat ismeri már mind azokat a növényeket, amiket kerülnie kell. A legelő állatok különösen ismerik a növényeket, jobban tudják, melyik micsoda, mint sok ember. Egynémelyik állat még azt is tudja, hogy ha beteg, melyik fű segít a baján.

Apróságok • Adomák

Kétezermillió lakója van a Földnek.

A Nemzetek Szövetségének legújabbán készített összeállítása szerint a Földnek kétezermillió lakója van.

Hány nyelven beszél az emberiség?

Az emberiség ötszázhatvan különböző nyelven beszél. A nyelvjárási eltérések folytán tulajdonképpen kétezerhét-százkilencvenre emelkedik az öt világrészben használt nyelvek száma. Ha a nyelvjárási eltéréseket nem vesszük figyelembe, országrészek szerint a nyelvek a következőképpen tagolódnak. Európában negyvennyolc, Afrikában száztizennyolc, Ázsiában százötvenhárom, Ausztráliában száztizenhét és Amerikában százhuszonnégy nyelvet beszélnek.

Sikerős kísérletek folynak Magyarországon a tüdőbaj kezelésére.

A budapesti Szent János kórházban hosszabb idő óta kísérleteznek a tüdőbajnak bizmutos kezelésével. Legújabbán a bizmuttal való gyógyító eljárást annyira tökéletesítették, hogy több esetben teljes gyógyulás következett be. A további kísérletezések a legnagyobb sikerrel bíztatnak.

Paradicsom a legyek ellen.

A legyek elleni küzdelemben nagyon jó szolgálatot tesz a paradicsom. Ha a konyhába, vagy bármely más helyiségben paradicsom növényt állítunk be, a legyek nem szívesen mennek oda be, mert nem szeretik a paradicsom szagát. Jó tudni azt is, hogy a legyek a légvonatot sem kedvelik. Így az olyan helyiségekből, ahol sok légy gyűlt össze, léghuzattal is ki lehet hajtani a legyeket.

Utazás a Föld körül három nap alatt.

Lapunk előző számában közöltük, hogy Hughes amerikai repülő földkörüli utra indult és utjának első szakaszát kitűnő eredménnyel tette meg. Hughes százazrekre menő tömeg várta a newyorki repülőtéren. A kiváló repülő három és fél nap alatt repülte körül a Földet. Tekintettel arra, hogy a Föld

gömbalaku és Hughes nem az Egyenlítőnél repült, hanem az Egyenlítő és sark között körülbelül a középvonalon, nem repülte be az Egyenlítő távolságát, vagyis 40 ezer kilométert, hanem csupán 23 ezer kilométert tett meg. Repülőgépevel csak hatszor haladt lassabban, mint a milyen gyorsan a Föld tengelye körül forog.

A kiváló repülő, miután utjáról megérkezett, kijelentette, hogy sohasem voltak veszedelemben és bármennyire is megterhelő volt az út, hiszen tulajdonképpen kifáradva Hughes repülő földkörüli repülése a repülés történetében újabb fejezetet jelent.

Nem vőlegény . . .

— Hallom, hogy Kis Péter sokat jár a házatokhoz. El akarja venni Julcsát?

— Dehogyan is akarja, nem vőlegény az, csak evőlegény.

Szórakoztató olcsó

REGÉNYEK

Tartally Ilona: A hegy csodája
France Adine: Az arnóparti város
Nagy Méda: Hét ősz egy tavasz
Rendl: A messzi út
Gulácsy: Miniatürök
Csathó: Ezernyolcszázhuszonöt
Harsányi Zsolt: Liline
Pekár: Amazon cárnők
Surányi: Galleotti Marzio

darabonként
35.— lej

darabonként
28.— lej

Kapható a Minervánál Cluj, Strada Regina Maria 1. szám.

A pénz előre beküldésénél csak 5 lej portót számítunk!

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bár mely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej, (orvosi tanácsokért 30 lej) könnyebbség okéért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdeklűek, a választ lapunkban adjuk meg.

L. Z. A friss szénával telt csürben valóban fordulhatnak elő súlyos balesetek. A széna ugyanis a betakarítás után még erjed és ilyenkor ártalmas gázok fejlődnek a szénában. Ha valaki ilyen helyen hosszú ideig tartózkodik, könnyen kaphat fejfájást és szédülést. Természetesen csak zárt helyen válik veszedelmessé a szénából kiáradó gáz, mert ott, ahol csak kevés is szellőzik, baj nem történhetik. mert a levegő állandóan kieserélődik.

M. L. A tépelt ludtollat éppen úgy mossuk, mint a szennyruhát. Meleg lugos vízben alaposan átdörzsöljük háromszor egymásután. Minden mosás után a vizet leszűrjük a tollról. A szűrést rostán át végezzük, mert így semmi sem vész kárba a tollból. Miután a megmosott tollat tiszta vízben alaposan kiöblítettük, vászonrongyba téve kicsavarjuk és szellős helyen lepedőre, vagy ponyvára téve megszáritjuk. Az ilyen módon mosott ludtoll szép fehér és teljesen tiszta lesz.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor
Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lej.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

M. I. Az ön által panaszolt eset nagyon gyakori. A legtöbb gyermek ugyanis étkezésnél sokszor szeszélyes. Ha semmiképpen sem akarja a tejet meginni, egy kis ügyeskedéssel kell rávenni arra, hogy a gyermek megigya a tejet. Kereskedésben lehet vásárolni tiszta szalmaszálakat, amellyel a málnafröccsöt szokták szivni. Ha a gyermeknek ilyen szalmaszálát ad és azon át szivatja vele a tejet, szívesen meg fogja inni, mert játszás közben történik az evés. Egyáltalában gyermeknél mindig vigyázni kell arra, hogy az étkezés számára szórakozást is nyújtson.

B. F. Nagymelegben a szervezet izzadás útján gondoskodik arról, hogy a test hőmérséklete ne emelkedjék 37 fok felé. Izzadság keletkezése alkalmával ugyanis nagyon sok hő kötődik le és így a szervezet vagy páratelt, fülledt levegő akadályozza az izzadást, illetőleg a szervezet hőmérsékletének szabályozását, hógutta következik be. A hógutta kis gyermekeknél is okozhat bajt, ha nyáron tulságosan melegen vannak bepólyázva. A hóguttának és a napszúrásnak külső jelei a következők: az arc égő piros, a szem lázasan csillog. Az izzadság nagy cseppekben folyik az arcról. Rendesen eszméletlenség lép fel. Ilyen esetekben az eljárás a következő: A beteget a lehető leggyorsabban árnyékos és hűvös helyre visszük. A felső ruhát le kell vetni és legyezeni kell a beteget. Nagyon jó szolgálatot tesz a hűvös vízzel való lemosás. Nehéz légzés esetén mesterséges lélegzést kell alkalmazni. Minden esetre azonnal orvoshoz kell fordulni, mert a hógutta könnyen halálosvégű lehet.

Szerkesztői üzenetek

Az alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett u. előfizetőkért.

S. I. Nistru, K. G. Rovine, K. A. Valea Crisului, Cs. A. né Calnic, B. L. Ditrau, P. L. Naidas, Cs. B. Aita Seaca.

Előfizetőinkhez! A hátrélkos előfizetőinkhez kitöltött postautalványt küldünk, fokozatosan, illetőleg mellékeljük lapjukhoz a folyó év végéig szóló hátrélékről az utalványt. Kérjük ennek felhasználásával az utalványon felülnetelt összeget kiadóhivatalunkhoz beküldeni. Felszólítjuk azon hátrélkosokat, akik nagyobb összeggel tartoznak mint egy év, hogy igykezzenek a pénz beküldésével, mert ellenkező esetben nem biztosíthatjuk a lapkiadást részükre. Ilyen hátrélkosokat tették arra nézve, hogy a hátrélkosukat rendezik, tehát most ismét figyelmeztetjük őket ígéretük teljesítésére.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: G. I. Azuga 155 özv. Sz. S. né Padureni 155, P. J. né Saros 150, L. B. Soard 150, M. K. színó Orăstie 155, H. A. Dorobanti 155, Sz. S. Beius 305, F. F. Săncraiu 125, T. P. Târgu-Săucuse 2665, T. L. Mateiu 155, J. J. Ghelinta 155, F. B. Lupeni 155, M. L. Stanciova 150, S. M. Arpasel 180, J. B. Tg. Săucuse 155, özv. Sch. Gy. né Lonea 155, Sz. Gy. Gy. né Gornesti 150, T. J. Diosig 230 (ebből 80 lej könyvért).

Apróhirdetések

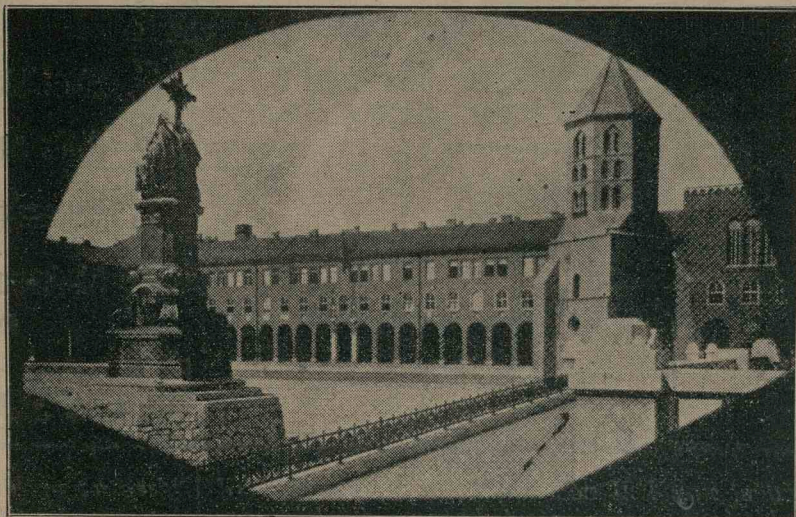
Pálinkafőző üst joggal eladó.
Cím: Vinczeffy Sándor, Odorheiu.

Kőműves és ácsmester elvállal kőműves és ácsmesteri munkákat, építés vezetését vagy felügyeletét. Cim a kiadóba.

Keresek megbízható, szorgalmas gyermektelen földműves házaspárt gazdaságomba, továbbá egy 13-14 éves fiút és leányt is alkalmazhatnék. Szabó Józsefné, Sibiu, Str. Verzelor 31.

Szabadtéri játékok Szegeden.

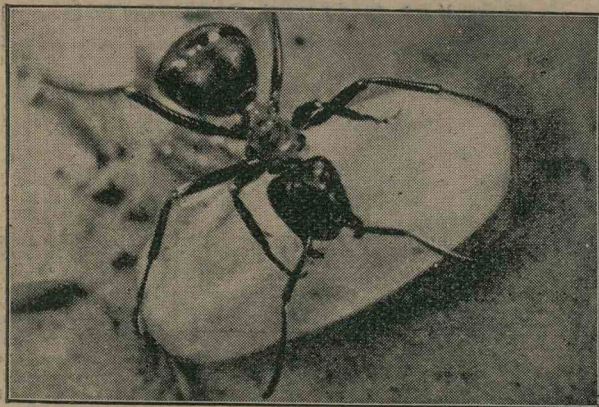
A szegedi Fogadalmi templom előtt, a Dóm-téren évről-évre szabadtéri előadásokat tartanak. Nagy sikerrel adták elő „Az ember tragédiája” és a „János vitéz” című szindarabokat. A szegedi játékok iránt a külföld is nagy érdeklődést mutat s folyó évben is nagyon sokan fogják felkeresni a látványos színelőadásokat.

A szegedi Dóm-tér, ahol a szabadtéri előadásokat tartják.

Bábaasszony hangya.

Idén a hangyák nagyon elszaporodtak. Sok előfizetőnk panaszolja, hogy a kertben elszaporodott hangyák a gyümölcsfákon nagy kárt okoznak. A hangyák ugyanis a le-

véltetvek tartásával és gondozásával rendszeresen foglalkoznak, mert a levéltetvek által termelt édes nedvet táplálkozásra használják fel. Így érthető, hogy a hangyákat a gyümölcsstermelő, a kertész és a gazda is üldözi.

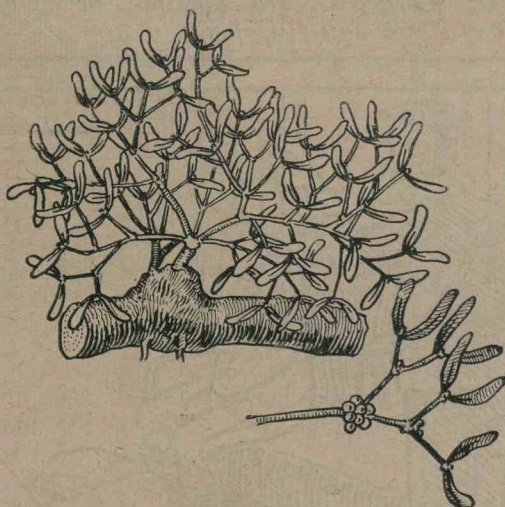
A hangyák hasonló állami szervezetben élnek, mint a méhek. Hangya államban tökéletes munkamegosztás van, minden munkát a hangyák más csoportja végezi. Képzünk el „bábaasszony” hangyát mutatunk be. A hangyáknak ez a csoportja kirágja a közönségesen hangyatojásnak nevezett bábokat és vi-

lágira segíti az újszülött kishangyákat. Képzünk a pillanatot mutatjuk be, amikor a szülésznő-hangya hozzá kezd a báb burkának kirágásához, hogy a kishangya világra jöjjön.

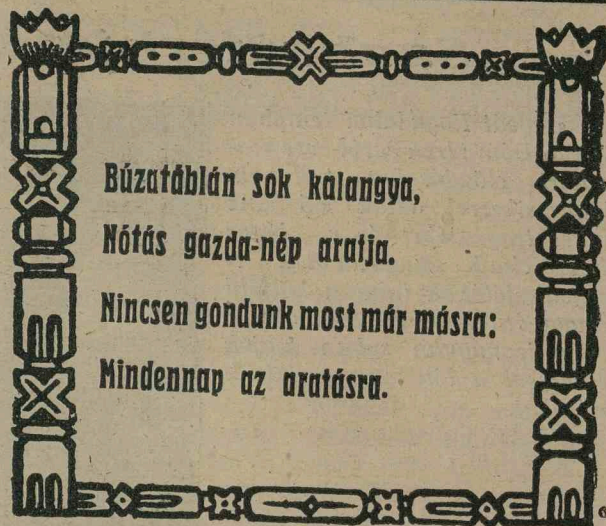
Tanuld meg!

Irtsuk a fagyöngyöt!

Különösen idősebb gyümölcsösben, nagyon gyakran elszaporodik a fagyöngy és a gyümölcsfák táplálkozásában és fejlődé-

sében komoly zavarok állanak be. A fagyöngy ugyanis élősködő növény és elszívja a fa testében keringő nedveket. Ezért a fagyöngyöt irtani kell. Ahol fagyöngyöt veszünk észre a fán, a kellemetlen élősködőt kivágjuk. A ki-

Búzatáblán sok kalangya,
Nótás gazda-nép aratja.
Nincsen gondunk most már másra:
Mindennap az aratásra.

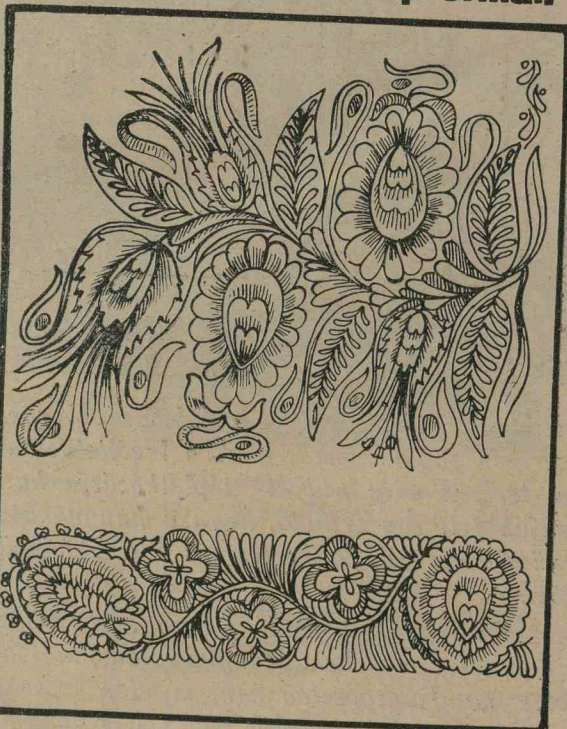
vágást úgy kell végezni, hogy a fa szövetéből is kivágunk annyi részt, hogy az élősködő fagyöngy ne hajthasson ki újból. Kísérjük figyelemmel a gyümölcsfákat és amint a fagyöngy megjelenik rajtuk, azonnal pusztítsuk ki. A fagyöngyöt ugyanis, amíg fiatal, nagyon könnyen kiüríthatjuk, később azonban, hogy ha gyökereit mélyen bebocsátja a fa szövetei közé, nehezebben ürítható.

Nikotinmérgezés kertészkedés közben.

A levéltetvek ellen és általában bőrméregképpen a kertészetben kiterjedten használják a nikotin-oldatokat. A dohány mérgéből nyert kivonat (ezért dohánylug kivonatnak is hívják), nemcsak a levéltetvekre, hanem az emberre is mérgező hatása lehet. A nikotin annyira erős mérgező, hogy kis hígításban is okozhat mérgezést. Ha ugyanis permetezés közben a szél úgy fúj, hogy a permetlé egy

része az orrba, szájba kerül, vagy a permetező munka után nem végez alapos kézmosást, könnyen és aránylag kis mennyiségekkel is megmérgezheti magát. Kezdeti tünetek: hányás, rosszullet, vérkeringési zavarok, hideg veríték, fejfájás, hasmenés. Bár e tünetek hamar elmúlnak, a szíven még napok múlva is kimutatható beteges elváltozás. Ezért a nikotintartalmú permetezőszerekkel legyünk óvatosok!

A magyar diszítés alapformái.

A jegyszedő a pipázó gazdához:

- Szeretne talán valamit olvasni utközben, atyafi?
- Bizony nagyon jó volna.
- Na, akkor olvassa el ezt itt, ni!

Szürszabó munkák diszítései szerepelnek mai közlésünkben. A felsőn az elemek lendületes csoportosítása, az alsón a tömörség, de nem zsufoltság, szembeszőkö.